

Forslag til endringer i lov om interkommunale selskaper

Høringsuttalelse fra Lørenskog kommune

Vedtatt i formannskapet 21.01.2015, sak 008/15 – Høringsuttalelse – Forslag til endringer i lov om interkommunale selskaper

Høringsuttalelse:

«Lørenskog kommune kan ikke støtte forslaget om å endre ansvarsformen i lov om interkommunale selskaper, da dette vil medføre økte lånekostnader og dermed økte gebyrer og behov for økte skatteinntekter for kommunene.

Lørenskog kommune er ikke enig med departementet i at hovedbegrunnelsen for å innføre en egen lov om interkommunale selskaper var å stille til rådighet en selskapsmodell for interkommunal virksomhet av forretningsmessig art.

Det fremgår av mandatet til kommuneselskapsutvalget (NOU 1995:17) og av proposisjonen til loven (Ot. prp. nr. 53 for 1997-98 side 52-53) at hensikten var å stille til rådighet en selskapsmodell som forenet behovet for politisk styring og kontroll med behovet for å drive på en effektiv og forretningsmessig uavhengig måte. Av proposisjonen fremgår videre at departementet ikke så noe behov for en selskapsform med begrenset ansvar for kommunene i tillegg til aksjeloven, som etter departementets vurdering ga rom for nødvendige tilpasninger til kommunale behov.

Etter Lørenskog kommunes oppfatning er det en svakhet ved endringsforslaget at det ikke er foretatt en mer utførlig undersøkelse av hva slags virksomhet IKS i Norge bedriver, for å kartlegge hvor stort omfanget av næringsvirksomhet drevet etter IKS- loven faktisk er. Lørenskog kommune er deltaker i 7 IKS, hvorav kun to av disse delvis driver virksomhet i konkurranse med private aktører.

Etter Lørenskog kommunes vurdering medfører ikke statsstøttereglene at det er nødvendig å endre ansvarsformen for IKS. Det vises til at departementets egen konklusjon er at ansvarsordningen kan være i strid med statsstøttereglene, og at det i departementets høringsnotat ikke er opplyst at ESA skriftlig har meddelt norske myndigheter at ansvarsordningen i IKS-loven må endres, eller på annen måte signalisert at det er nødvendig å foreta slike endringer som foreslått.

Lørenskog kommune kan heller ikke se at prosessen med å endre statsforetakslovens ansvarsordning for mer enn 10 år siden, i seg selv tilsier at ansvarsordningen i IKS- loven må endres. Det vises til at ESA, i motsetning til for statsforetakslovens vedkommende, ikke har konkludert med at IKS-loven er i strid med statsstøttereglene. Ansvarsordningen etter statsforetaksloven før endringen i 2003 var mer vidtgående enn ansvarsordningen etter lov om interkommunale selskaper.

Mange grunnleggende kommunale oppgaver løses i dag av interkommunale selskaper, som vel må kunne sies å være den mest gjennomarbeidete og forutsigbare, og dermed velfungerende måte å organisere samarbeid mellom flere kommuner på.

For å unngå at innbyggerne blir belastet høyere gebyrer f.eks. innen vann- og avløpsvirksomheten, og at det oppstår behov for økte skatteinntekter i kommunene som følge av høyere lånekostnader, er det viktig at ansvarsformen ikke endres slik departementet har foreslått.

Lørenskog kommune vil foreslå, at departementet i tillegg til de alternative løsninger som er vurdert i høringsnotatet, vurderer å begrense hva slags type virksomhet som kan organiseres som interkommunalt selskap der deltakerne har et ubegrenset ansvar. Det er ingen grunn til at kommunal kjernevirksomhet som f.eks. vann- og avløp, brann- og feiervesen og håndtering av husholdningsavfall ikke skal kunne organiseres etter dagens IKS-lov. På slike områder er deltakerkommunene uansett ansvarlige for at oppgavene blir løst, og dette er også virksomhet som ikke konkurrerer i et marked med private.

Avslutningsvis vil Lørenskog kommune peke på at endringsforslaget, i tillegg til de administrative og økonomiske konsekvenser departementet trekker frem, vil få betydning for hvordan kommunene velger å organisere oppgaver, som i dag ivaretas av IKSer, i fremtiden:

- Virksomhetene som drives som IKS løser i all hovedsak viktige kommunale oppgaver for flere kommuner. Dersom deltakerkommunene hadde drevet virksomheten selv, ville de fått samme gunstige lånevilkår som de interkommunale selskapene.
- Å endre ansvarsform fra ubegrenset til begrenset ansvar, vil derfor aktualisere spørsmålet om kommunene skal «ta tilbake» oppgavene som IKSe løser, siden kommunene selv vil kunne opprettholde gunstige lånevilkår.»